

עלון דו שבועי

ענג שבת

פרשת: צו (פורים) - שמיני

י"ב באדר שני ה'תשע"ד

(14.03.2014)

עלון מס' 13 (1111) (שנה עשרים ושמונה)

מועדי השבת זכור פרשת צו ער"ש מוצ"ש

יום -	17.11	18.24
ת"א	17.26	18.25
חיפה	17.17	18.25
ב"ש	17.28	18.26
אילת	17.21	18.24

זמני היום והלילות הימים:

משבת צו - יום ו'	אופק ת"א
עלות השחר	4.21 - 4.13
זמן הנחת תפילין	4.51 - 4.43
הנץ החמה (מישור)	5.52 - 5.44
הנץ החמה (הנראה)	5.56 - 5.48
ס"ז ק"ש מג"א	8.05 - 8.00
חצות היום	11.50 - 11.48
מנחה גדולה	12.20 - 12.19
שקיעת החמה	17.48 - 17.53
צאת הכוכבים ב'	18.38 - 18.43

דף יומי: סוכה מ - מו

מועדי השבת פרה פרשת שמיני ער"ש מוצ"ש

יום -	17.15	18.28
ת"א	17.31	18.30
חיפה	17.22	18.30
ב"ש	17.33	18.31
אילת	17.26	18.29

זמני היום והלילות הימים:

משבת שמיני - יום ו'	אופק ת"א
עלות השחר	4.12 - 4.03
זמן הנחת תפילין	4.42 - 4.33
הנץ החמה (מישור)	5.43 - 5.35
הנץ החמה (הנראה)	5.47 - 5.39
ס"ז ק"ש מג"א	8.00 - 7.54
חצות היום	11.48 - 11.46
מנחה גדולה	12.19 - 12.17
שקיעת החמה	17.53 - 17.57
צאת הכוכבים ב'	18.43 - 18.47

דף יומי: סוכה מז - נג

הערה: יום שישי כ"ו בחודש (28.3.14), לפנות בקר עוברים לשעון קיץ. יש בלוח המועדים ליום שישי להוסיף שעה.

לזמנים נוספים בכל הארץ שלח את המילה "זמן" ובקשתך למספר 1315.
 לדוגמה: "זמן שקיעה מחר בטבריה"
 את העלון ניתן למצוא באתר www.yeshiva.org.il
 וגם באתר מורשת בקטגוריית עלוני שבת www.moreshet.co.il
 יו"ר העמותה והעורך ע"ד שמואל כהן
 כתובת: רח' בלוק 3, ת"א
 טל: 03-5234063, פקס: 03-5234054
 דוא"ל: smulad@netvision.net.il
 דפוס: אקסטרה פרינט 50-54-1700

אחשוורוש - רשע או טיפש?

המגילה מתארת את מקום המשתה שערך אחשוורוש לתושבי שושן הבירה: בַּחֲצַר בֵּיתָן בֵּיתָן הַמֶּלֶךְ! (אסתר א, ה).

בפסר הביטוי המתאר את מיקומו של המשתה נחלקו חכמים: "בחצר גנת ביתן המלך" - רב ושמואל; חד אמר: הראוי לחצר - לחצר, הראוי לגינה - לגינה, הראוי לביתן - לביתן, וחד אמר: הושיבן בחצר - ולא החזיקתן, בגינה - ולא החזיקתן, עד שהכניסן לביתן והחזיקתן. במתניתא תנא: הושיבן בחצר ופתח להם שני פתחים, אחד לגינה ואחד לביתן (מגילה יב, ע"א).

מהי החשיבות בהבנתה של דרך הישיבה בסעודה? ובמה בדיוק נחלקו אותם גדולי עולם? נראה שמחלוקת זו באה לבטא יחס שונה לדמותו של אחשוורוש. לשיטתו של רב, דרך הקביעה של סדר הישיבה מכתובה מעמדו. מקומו של כל אדם נקבע לפי כבודו וחשיבותו. יש היושבים בחצר, יש היושבים בגינה ויש הזוכים לישב בביתן. מצב כזה מעורר בוודאי מתח ומדינים. אולם לא נראה שאחשוורוש מתרגש מחששות אלו. לפי פירושו של שמואל, אין הדבר כן. כל המשתתפים במשתה הם שווים. אולם אנו יכולים אולי ללמוד מכאן על דרך התנהלותו של אחשוורוש: אנרכיה וחוסר ארגון. המלך המושל במאה ועשרים ושבע מדינות אינו מסוגל לארגן אפילו משתה! זאת לעומת הפירוש הראשון, שבו מדובר ביכולת ארגונית מופתית המכתובה לכל אחד את מקומו הברור, לפי כבודו ומעמדו.

אם נשאל את עצמנו על דמותו של אחשוורוש - האם היה מלך מוכשר ופיקח, גם אם ניהל את ממלכתו בצורה מפלה ובלתי שיוויונית, או שהיה מלך "לא יוצלח", שלא היה מסוגל לנהל את האירועים בממלכתו ולכלכלם בתבונה?

נראה שבזה נחלקו רב ושמואל. לפי רב, המלך מסוגל לארגן משתה מאורגן ומסודר, אך יוצר מתחים בגלל אפליה. לעומתו לדעת שמואל, מדובר במלך טיפש וחוסר כישורים. בהמשך מצאנו את רב ושמואל עקבים בשיטתם:

"ובמלאות הימים האלה וגו'" - רב ושמואל; חד אמר: מלך פיקח היה, וחד אמר: מלך טיפש היה (שם).

אחשוורוש מקדים את המשתה של המרוחקים, ורק אחר-כך מקיים משתה לשכניו בשושן הבירה. האם סדר זה מבטא חשיבה חכמה או טיפשית? רב סבור שאכן פיקח היה אחשוורוש, שכן אנשי העיר נמצאים במקום קרוב, ותמיד ניתן לפייס אותם, לכן יש להקדים ולרכוש את לבם של הרחוקים. לעומתו, שמואל סבור שאחשוורוש נהג בטיפשות, שכן במקרה של מרד הקרובים הם שיכולים להגן על המלך, ועליו לקנות בתחילה את לבם.

הדיעה המובאת בברייתא מוסיפה גורם נוסף: אחשוורוש מקיים את הסעודה בחצר ופותח שני פתחים, אחד לגינה ואחד לביתן. מה המשמעות של דבר זה? לפי שני הפירושים הראשונים, אין למשתתפים יכולת לבחור את מקום הישיבה. לפי הפירוש השלישי יש אפשרות של בחירה: הרוצה ישב בביתן והרוצה יבחר בגינה. מהי המשמעות של דבר זה, לאור דברי המגילה?

אחשוורוש מתגלה במגילה כאדם הרוצה תמיד "לעשות כרצון איש ואיש". מנהיג אמיתי נדרש לקבל החלטות אמיצות. לא תמיד מוצאות החלטות חן בעיני העם. אחשוורוש, לכל אורך המגילה, אינו מחליט לבדו, ואף אינו יוזם. תמיד הוא רוצה "לעשות כרצון איש ואיש". כך בפני המן המציע להשמיד להרוג ולאבד, וכך כאשר אסתר מבקשת לבטל בן רגע את הגזרה הנוראה.

הרי לנו מגילה אחת ושלוש הצעות קריאה לדמותו של אחשוורוש ולמקומו בעלילת המגילה.
 הרב **אביחי קצין**, ראש בית המדרש במכללת "שערי משפט" ורב קהילות "עדת בני ישראל המאוחדת" ו"עלומים" ברעננה

העלון מוקדש לזכר ולע"נ **ישראל איסר מר** ז"ל, נפטר ב- ל' באדר תשמ"ז. יחי זכרו ברוך!

העלון מוקדש לזכר ולע"נ **יום טוב ליפא** ב"ד יהודה גרוסמן ז"ל, נפטר ב- י"ד באדר. יחי זכרו ברוך!

פסח בליאונרדו נגב בבאר שבע עם החזן והפייטן שמעון ביטון

מ- 14.4 עד- 16.4. (כולל ארוחה חגיגית בליל הסדר) מחיר: 2540 ₪ לזוג. ילד בחדר הורים - 650 ₪. שתייה מוגזת ויין - חופשי בארוחות.

בשביעי של פסח: מ- 20.4 עד 21.4 (פנסיון מלא). מחיר: 1140 ₪ לזוג. ילד 300 ₪. לפרטים והרשמה לפנות לטל: 052-6079977

פיהנ'ס מאז 1890

הכי טבעי שיש אלכוהול 40%

כשר לפסח ללא חשש קמניות

להזמנות חייגו: 03-5444922 | cohens1890@gmail.com

datipage דתי פייג'

דתי פייג' - פורטל העסקים המוביל לציבור הדתי

מה שמתאים לך בקליק עסקים, שירותים ובעלי מקצוע חבילות נופש, מלונות וצימרים חתונה, שבת חתן, אטרקציות ועוד.

דתי פייג' לעסקים: **קידום עסקים באינטרנט בתקציב של כוס קפה** לפרטים: 072-2400300

נאו"ת דש"א נופש, אירוח ותרבות, ארגון שבתות עיון ושבת חתן

פסח	פסח במלון עין בטבריה	פסח	שבת הגדול
בפית האצתה "מפכים" מודיעין-מפכים-רעות	כשרות מהדרין, מוצרי בשר ועופות (מחפוד), שרויה ללא קטניות, חדרים מאובזרים: מקרר, קומקום, טלוויזיה וכו'...	בפית האצתה המשופך ברמות שפירא - בית מאיר	בפית האצתה המפואר בית נגן - ירושלים
י"ד-כ"א ניסן תשע"ד (14-21/4/14) נותרו חדרים אחרונים	י"ד-כ"א ניסן תשע"ד (14-21/4/14) שבעה לילות או חלקם	ט"ז-כ"א ניסן תשע"ד (16-21/4/14) חמישה לילות או חלקם	י"א-י"ב ניסן תשע"ד (11-12/4/14) נמסכת ההרשמה לשבת הגדול
כשרות מהדרין, מוצרי בשר ועופות (מחפוד), שרויה ללא קטניות, חדרים מאובזרים: מקרר, קומקום, טלוויזיה וכו'... סדר מרכזי בעריכת: הרב יעקב ציקוואי	הכשר מהדרין (מחפוד), שרויה ללא קטניות, מצה שמורה. חדרים מאובזרים מגוון אטרקציות בהנחה משמעותית!	הכשר מהדרין, שרויה ללא קטניות, מצה שמורה, שיעורים והרצאות, בריכה בחוף"מ, טיולים, סיורים ופעילות לילדים במהלך החג.	שני מניינים, הכשר מהדרין מיוחד, (הערה: בית האצתה כשר לפסח ויש להמנע מלהכניס חמץ) נותרו חדרים אחרונים לשני לילות ראשונים - פסח

שיכון חדרים לפי סדר ההרשמה | מחירים אטרקטיביים | אפשרות לפסח 7 לילות במבחר בתי מלון יוקרתיים (****) | לפרטים והרשמה: שמעון נייד: 052-3611441 | פקס: 08-9268663

דיני השבוע ומנהגיו

יום חמישי י"א באדר שני: תענית אסתר (מוקדם).

צום תענית אסתר מתחיל בעלות השחר. אחר מנחה נותנים 3 מטבעות זכר למחצית השקל. זהירות רבה יש לנהוג בנתניה – כי היא רק "זכר למחצית השקל". אין לומר כי היא ל"מחצית השקל", אלא "זכר... שכן המקדיש לבית המקדש בזמן הזה הקדשו הקדש והוא אסור בהנאה אפילו לצרכי מצוה וצדקה.

שווי 1 גרם כסף נכון ליום ד באדר שני (4.3.14) = 2.37 ₪
2.37x9.6 = 23 כ- ₪.

שבת זכור פרשת צו

מוציאים 2 ספרי תורה. בספר הראשון 7 קוראים בפרשת צו. בספר השני מפטיר בפרשת כי תצא, "זכור את אשר עשה" (דברים כה, ז). ההפטר: הספרדים: "ויאמר שמואל אל שאול" (שמואל א' טו, א). האשכנזים מתחילים (מפסוק ב): "כה אמר ה' צבאות". אין אומרים אב הרחמים ואין מזכירים נשמות. במנחה אין אומרים צדקות.

מוצאי שבת קודש – פורים.

קוראים מגילת אסתר, וכן ביום ראשון בבק. במוקפים קוראים ביום ראשון בערב וביום שני בבק. אומרים על הניסים, משלוח מנות ומתנות לאביונים.

כשפורים חל במוצאי שבת נהוג בתי כנסיות לאחר את תפילת ערבית כדי לאפשר לציבור להתכונן למקרא מגילה בביתם לאחר שהוציאו את השבת ע"י אמירת "המבדיל בין קודש לחול", ולהתכונן למקרא מגילה כמו טלטול המגילה, הכנת הילדים, תחפושות וכו'. במקרה שכזה יתפללו ערבית בשעה מאוחרת יותר ויעשו הבדלה בבית הכנסת.

חיוב קריאת המגילה (שולחן ערוך סימן תרפז)

"חייב אדם לקרות המגילה בלילה ולחזור ולשנותה ביום... של לילה זמנה כל הלילה ושל יום זמנה כל היום, מהנץ החמה עד סוף היום". המשנה ברורה: "זכר לנס שהיו צועקים בימי צרתם יום ולילה". כל הלילה הכוונה היא מצאת הכוכבים ועד עלות השחר ביום – הכוונה מהנץ החמה עד שקיעת החמה. אם היה אנוס יכול להקדים ולקרותה משעלה עמוד השחר.

"מתקבלים תלמוד תורה לשמוע מקרא מגילה קל וחומר לשאר מצוות" (שם סעיף ב').

הכל חייבים בקריאת מגילה (שולחן ערוך סימן תרפט)

"אחד הקורא ואחד השומע מן הקורא יצא ידי חובתו" (שם ב'). המשנה ברורה (שם ב, ד): "יצא ידי חובתו – וצריך שיכין הקורא להוציא והשומע לצאת כדון שאר מצות שאחד מוציא חבירו". (וכן בשולחן ערוך תרצ, יד). לכן, נהוג וראוי שהרב או בעל הקורא יפנה תשומת לב הקהל לפני הקריאה שהקורא מתכוון להוציא ידי חובה ושהציבור יתכוון לצאת ידי חובת הקריאה של בעל הקורא. אין יוצאים ידי חובה מקריאת קטן.

נשים – הכל חייבים בקריאת המגילה. על אף שזו מצוה שהזמן גרמא, מכל מקום כיון שהנשים היו באותו הנס, שהיתה הגזירה להרוג גם את הנשים, לכן הן חייבות. מחנכים את הקטנים והקטנות שהגיעו לגיל חינוך, לשמוע קריאת מגילה. (שולחן ערוך ומשנה ברורה סימן תרפט).

אשה הקוראת לעצמה, וכן אם שומעות הנשים קריאה שלא בבית הכנסת, וקורא לפניהן מי שכבר שמע קריאת המגילה – תברך אחת הנשים את ברכת "לשמוע מקרא מגילה". נשים אינן מוציאות ידי חובה את האנשים. אבל אשה מוציאה ידי חובה את חברתה (משנה ברורה שם ב') שער הציון שם בסעיף טו מוסיף וסובר בשם התוספות שאין האשה מוציאה נשים רבות אלא רק את חברתה... (כף החיים, שם יט).

דיני קריאת המגילה (שולחן ערוך סימן תרצ)

צריך לקרוא במגילה ולא בעל פה, ובמגילה כשרה. אם קרא

במגילה לא כשרה זה כאילו קרא בעל פה ולא יצא ידי חובה. קורא בין עומד בין יושב, אבל לא יקרא בצבור וישב לכתחילה מפני כבוד הציבור. את הברכה יש לקרוא מועמד. אף השומעים את הברכות יעמדו (משנה ברורה שם). יש אומרים שהשומעים אינם צריכים לעמוד בשעת הברכה (כף החיים).

מנהג כל ישראל שהקורא את המגילה פושט אותה כאיגרת, כולה פתוחה וכפולה דף על דף ולא גלולה. ראוי להזהר שכל הקלף יהיה על השולחן ולא תלוי באויר שזהו בזיון. יש לפושטה כאיגרת לפני הברכה הראשונה.

צריך לשמוע את כל הפסוקים, מתחילת המגילה ועד סופה. אם השמיט מילה – דעת רוב הפוסקים שלא יצא ידי חובת קריאת המגילה. מי שתופס בידו מגילה שאינה כשרה, לא יקרא עם הש"ץ אלא שומע ושותק, וכן לא יסייע שום אדם על פה לחזן, ולכן אותן הפסוקים שקורין הקהל, צריך החזן לחזור ולקרותם מתוך מגילה כשרה. לכן גם כשמרעישין את "המן" צריך הש"ץ לחזור על התיבה כששקט בציבור כדי שישמעו אותו. יש לקרוא את המגילה לפי סדר הכתוב.

השומע את המגילה בלשון שאינו מבין, יצא ידי חובה.

"אין לשוח בעוד שקורין אותה" (שולחן ערוך תרצב, ב) המשנה ברורה (שם) מוסיף: "אין לשוח... היינו בין השומע ובין הקורא אסור להם לשוח לכתחילה ואפילו בדברי תורה. ולענין דיעבד יש חילוק דהשומע אם שח בעת הקריאה לא יצא אפילו אם חסר לשמוע תיבה אחת דהא לא שמעה כולה, אבל הקורא יצא. המשנה ברורה מסביר מהסיבה שבסימן תרצ ה' נאמר: "קראה סירוגין דהיינו שפסק בה ושהה ואח"כ חזר למקום שפסק... יצא. הגה; ואפילו סח בנתיים, מיהו גוערין במי ששח... ואמנם המשנה ברורה גם כאן מסביר שיש בעיה לשומע שבגלל דיבורו יפסיד מילים מהקריאה, ולכן מטעים זה לא יצא ידי חובה.

אם שח בין הברכה לתחילת הקריאה בין השומע ובין הקורא הפסיד הברכה. וכן בין הקריאה לסוף הברכה גם כן אסור להפסיק (שם תרצב, ב, ט).

דין הגמרא שיש לקרוא לכתחילה את כל עשרת בני המן בנשימה אחת, מ'זאת פרשנדתא' ועד 'עשרת'. יש נוהגים להתחיל מ'חמש מאות איש'. בדיעבד, גם אם לא קרא כלל בנשימה אחת – יצא ידי חובת הקריאה.

התפילות בפורים (שולחן ערוך סימן תרצג)

הספרדים אומרים לפני תפילת ערבית 'למנצח על איילת השחר' (תהלים כב). אמרו בגמרא (יומא כ"ט). שאסתר נמשלה לאיילת השחר ולכן מפרק זה אנו למדים לענין המגילה שנכתבה על ידי אסתר המלכה יחד עם מרדכי היהודי, והם שתקנו לנו לקרותה בימי הפורים.

בתפילת העמידה אומרים 'אתה חוננתנו' ומוסיפים 'על הניסים'. קדיש 'תתקבל' והספרדים אומרים חצי קדיש. קוראים את המגילה. אחריהן אומרים האשכנזים 'אשר הניא' והספרדים אומרים שלש פעמים: 'ארור המון, ברון מרדכי, ארורה זרש, ברוכה אסתר. ארורים כל הערלים, ברוכים כל ישראל [גם האשכנזים צריכים לומר כן בשושנת יעקב]'. וגם חרבונה זכור לטוב'. אומרים 'יהי נעם' 'אתה קדוש'. קדיש שלם. יש מהאשכנזים המדלגים על 'תתקבל' והספרדים אומרים עם 'תתקבל'. אומרים 'יתן לך'. (שולחן ערוך תרצג, א ומשנה ברורה).

בשחרית: אחרי חזרת הש"ץ קוראים בתורה בפרשת 'ויבוא עמלק'. הספרדים כופלים פעמיים על הפסוק האחרון, להשלים את הקריאה לעשרה פסוקים. אחרי קריאת התורה – האשכנזים מחזירים את ספר התורה לארון הקודש, קוראים את המגילה ואומרים 'אשר הניא', 'אשרי' 'ובא לציון' וכו'. הספרדים משאירים את ספר התורה על שולחן הקריאה, אומרים 'אשרי' 'ובא לציון' עד 'מעלה ועד עולם' וקוראים את המגילה, מברכים אחריה ואומרים 'ארור המן' וכו', 'אתה קדוש', קדיש 'תתקבל' ומחזירים את ספר התורה להיכל וכו'.

מנחה: נוהגים להקדים מנחה לסעודת פורים (שולחן ערוך תרצג, א-ב ובמשנה ברורה).

אבל בתוך השבוע

השולחן ערוך פותח (תרצו, ד): "כל דברי אבילות נוהגים בחנוכה ובפורים". הנה, בהמשך הוא מסייג ומביא דעה הפוכה. וממשיך שם: מותר לילך לבית הכנסת לקריאת המגילה בערבית ובשחרית (לפי תוספות פ"ק מועד קטן). כל זה כשאינו יכול לאסוף מנין בביתו – אם יכול עדיף לקרוא במנין במקום אבול. וכאן מוסיף השולחן ערוך: "ויש אומרים שאין אבילות נוהג בפורים לא בי"ד ולא בט"ו (הרא"ש ומנהגים) וכן נוהגין ואפילו אבילות יום ראשון נדחה מפני פורים, אבל דברים שבצנעה נוהג ואע"פ שאין נוהג אבילות בפורים עולה למנין שבעה ימי אבילות כמו שבת וכן פסק הרב בעצמו בטור יורה דעה סימן תא". אם חל פורים במוצאי שבת והאבל יושב בבית הכנסת בשבת במנחה – לא יצא משם עד שיתפלל ערבית וישמע קריאת מגילה (תרצו, ה).

משלוח מנות ומתנות לאביונים – מעות פורים לעניים (שולחן ערוך סימן תרצד)

חייב כל אדם, בין איש ובין אשה ליתן לפחות שתי מתנות לשני עניים (לכל עני מתנה אחת). יכול לתת כסף או מאכל. מוטב להרבות במתנות לאביונים מלהרבות בסעודתו ובמשלוח מנות לרעיו, שאין שמחה גדולה ומפוארת אלא לשמח לב עניים, יתומים ואלמנות, דדומה לשכינה, שנאמר: 'להחיות רוח שפלים ולהשיב לב נדכאים'. שתי המתנות, שהן החיוב מעיקר הדין, צריך אדם ליתן משלו. אם נותן יותר או ליותר עניים משניים, יכול לתת גם מכספי מעשר. משלוח מנות יתן באופן שהמקבל ידע ממי קיבל, והנותן למי נתן. יש לתת מנות ממש – דברי מאכל ומשקה. מתנות לאביונים רשאי לתת את המתנות באופן שהאביון לא ידע ממי קיבל והנותן לא ידע למי נתן, כלומר מתן בסתר. ויכול לתת לאביונים מעות.

נתינה לגבאי צדקה, שהוא מחלקם לעניים בו ביום – ביום הפורים, ועדיף לנהוג כן ממה שיתן בעצמו את המעות, אבל יש לשים לב שגבאי הצדקה יעביר את המעות בפורים ולא אחרי החג.

על הניסים

בתפילות העמידה, בברכת 'מודים' מוסיפים 'על הניסים'; וכן בברכת המזון אחרי 'נודה לך'.

ב'פרדים' אומרים על הניסים בי"ד אדר בלבד, וב'מוקפים' בט"ו בלבד. האומר בשניהם – אינו צריך לחזור. בעיירות המסופקות (אם מוקפות חומה מימי יהושע) כמו צפת, טבריה, עכו, חיפה, יפן, לוד, באר שבע, חברון, שכם – אומרים לכתחילה בשניהם (שולחן ערוך תרצג, ב ומשנה ברורה ד, ותרפז, ז). בפאת השולחן ג, טו ובעוד יוסף חי, תצוה, כתבו שיאמרו ביום ט"ו באלקי נצור ולא במודים. שכח בתפילת העמידה ולא אמר 'על הניסים' – אם נזכר לפני שאמר את שם ה' בחתימת 'הטוב שמך ולך נאה להודות', חזר ל'על הניסים' וממשיך 'ועל כולם'. נזכר לאחר שכבר ביטא את שם ה' בחתימת הברכה, אינו חוזר, אך אומר בסוף התפילה לפני 'יהי לרצון: 'יהי רצון מלפניך שתעשה לנו נסים ונפלאות כשם שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, בימי מרדכי ואסתר' וכו'.

שכח בברכת המזון ולא אמר "על הניסים" – אם נזכר לפני שאמר את שם ה' בחתימת על הארץ ועל המזון, חזר ל"על הניסים" וממשיך "ועל הכל". נזכר לאחר שכבר ביטא את שם ה' בחתימת הברכה, אינו חוזר, אך אומר לפני 'הרחמן הוא יזכנו': 'הרחמן הוא יעשה לנו נסים ונפלאות כשם שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, בימי מרדכי ואסתר' וכו' ואומר 'ועל הכל' וכו'.

סעודת פורים (שולחן ערוך ומשנה ברורה סימן תרצה) מצוה להרבות בסעודת פורים, ובאכילת סעודה אחת יוצאים ידי חובה. חיוב הסעודה ביום דוקא. האוכל סעודת פורים בלילה – לא יצא ידי חובה. מכל מקום, גם בלילה צריך לשמוח. ראוי ללבוש בגדי שבת כבר בליל פורים, ויהיה שולחנו ערוך.

שבת פרה פרשת שמייני

מוציאים 2 ספרי תורה. בספר הראשון 7 קוראים בפרשת שמייני. בספר השני מפטיר בפרשת חקת: זאת חקת התורה" (במדבר יט, טז). ההפטר: "יהיה דבר ה' אלי" (יחזקאל לז, טז). אין אומרים אב הרחמים ואין מזכירים נשמות. במנחה אומרים "צדקתך".

מקום בפרשה – יושע לביא – מדרך טיולים

לבונה

"היה מנינו בקמצו מסלת המנחה ומשמנה ואת כל הלבנה אשר על המנחה", הלבונה היא שרף של אילן שצומח בדרום חצי ערב ובקרן אפריקה. הלבונה עם המור ובשמים נוספים שמקורם באותו חבל ארץ היו מבוקשים בחצרות המלכים בכל רחבי העולם הקדום, מה שהביא לתרבות שלמה שעסקה בהובלתם ממקום גידולם ועד בית הלקוח.

המפורסם מכל אלו הוא העם הנבטי, נבטי פירושו "המוציא מים מן הסלע" על שם שמקורות המים במדבריות העצומות אותם חצו השיירות, היו ידועים רק להם, ומכאן הבלעדיות שהיתה להם על הובלת השיירות.

דרך הבשמים היתה מארג שלם של דרכים, אחת מהן חצתה את ארץ ישראל מהערבה ועד לנמל עזה, בכמה דרכים מקבילות בין ערים, מצדיות וחניוני לילה. המפורסמות שבהן שנגישות למבקרים הן: עבדת, שבטה, וממפיס (כורנוב/ממשיית) וגם חאן סהרונים שבתוך מכתש רמון. חלוצה ורחובות נמצאות בתוך שטח אש וקשה לבקר בהן. וכמוכן עיר הבירה פטרה שבעבר הידון המזרחי. סוד גידולם של המור והלבונה היה בשפע המים והחום ששרר באותם אזורים, אך יתכן בהחלט שברבות המים הצליחו לגדלם גם באזורים אחרים, וגם בארץ ישראל.

חאן סהרונים

כשבאה מלכת שבא לבקר את דוד המלך, היא הביאה עמה **ויתן למלך מאה ועשרים כפר זהב, ובשמים הרבה מאה, ואבן יקרה. לא בא כבשם ההוא עוד לרב, אשר נתנה מלכת שבא למלך שלמה.** גם יחזקאל מתאר את אנשי שבא **רכלי שבא ורעמה המה רכלי, בראש כל בשם ונכל אבן יקרה, וזהב נתנו עזבונדי.** דוד אחד מאוחר יותר, בא שלמה המלך ובשיר השירים הוא שם בפי הדוד הקורא אל הרעיה, את תיאור עצי הלבונה הצומחים בגן המלך אשר במורד נחל קדרון **גן נעול אחתי כלה גל נעול מעין חתום. שלחך פודס רמונים עם פרי מגדים כפרים עם נרדים. נרד וכרכם קנה וקנמון עם כל עצי לבונה מר ואהלות עם כל ראשי בשמים. מעין גנים באר מים חיים ונזלים מן לבנון. עווי צפון ובוואי תימן הפיחי גני יקלו בשמי יבא דודי לגנו יאכל פרי מגדיו.**

במקדש השתמשו בלבונה למנחות, לקטורת וללחם הפנים, בחול השתמשו בה לתמרוקי נשים ולהעברת ריח רע. למרות שהסחר בו פסק עם העלמות הנבטים מעל במת ההיסטוריה, הרי שפה ושם הוא מפציע, כך למשל במחקר חדש שגילה שהוא משמש כנוגד דכאון.

העלון מוקדש לזכר ולע"ת ת"ח וראש קהל

שלמה יצחק ב"ר **אברהם אלימלך**

באקשט ע"ה,

נוול התרל"ב, הלך לעולמו ב-כ"ז באדר ת"ש. יהי זכרו ברוך!